

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH ORQALI DARS SAMARADORLIGINI OSHIRISH

<https://doi.org/10.5281/zenodo.13785946>

Qo'chqarova Shoxsanam Elbek qizi

Farg'ona viloyati Furat tumani 7-maktab boshlang'ich sinf o'qituvchisi

shoxsanamelbekovna@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0001-8994-458X>

[+998999020996](tel:+998999020996)

Annotatsiya

Ushbu maqolada interaktiv ta'lim hamda interfaol o'qitish usullaridan foydalanishning ijobiy ta'siri haqida so'z yuritilgan.

Kalit so'zlar

Boshlang'ich sinf, interaktiv ta'lim, interfaol o'qitish usullari, buzz seanslari, chiqish va kirish seanslari.

Hozirgi kunda barcha jabhalarda bo'lgani kabi ta'lim sohasida ham ulkan islohotlar amalga oshirilmoqda. Yangi O'zbekistonda ta'limning rivojlantirishga taraqqiyotning ustuvor yo'nalishi sifatida yondashilmoqda. Bu borada O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyev o'zining har bir nutq va ma'ruzalarida xalq ta'limini yanada rivojlantirishga qaratilgan bir qator vazifalarni ko'rsatib beradi. Xususan, u shunday ta'kidlaydi: "Nafaqat yoshlar, balki butun jamiyatimiz a'zolarining bilimi, saviyasini oshirish uchun, avvalo, ilm-ma'rifat, yuksak ma'naviyat kerak. Ilm yo'q joyda qoloqlik, jaholat va albatta, to'g'ri yo'ldan adashish bo'ladi". Shu sababli hammamiz uchun zamonaviy bilimlarni o'zlashtirish, chinakam ma'rifat va yuksak madaniyat egasi bo'lish uzluksiz hayotiy ehtiyojga aylanishi kerak" [2].

Interfaol ta'lim usullarining ahamiyati quyidagilardan iborat.

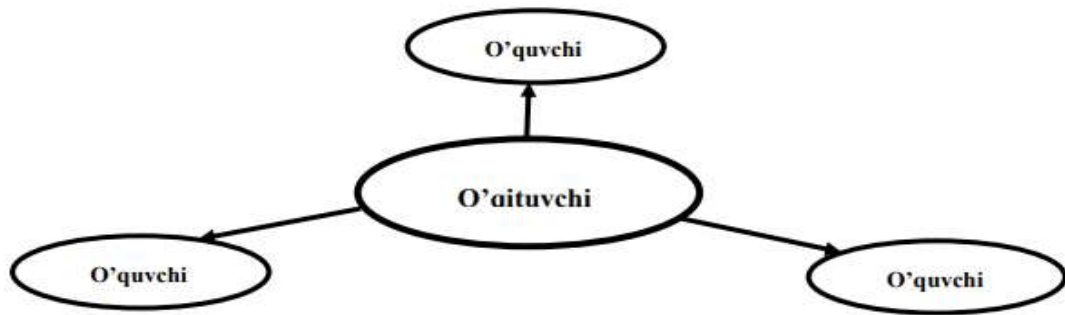
Interfaol o'qitish usullari o'qituvchilar va talabalar uchun foydalidir.

Talabalar motivatsiyani his qilishadi.

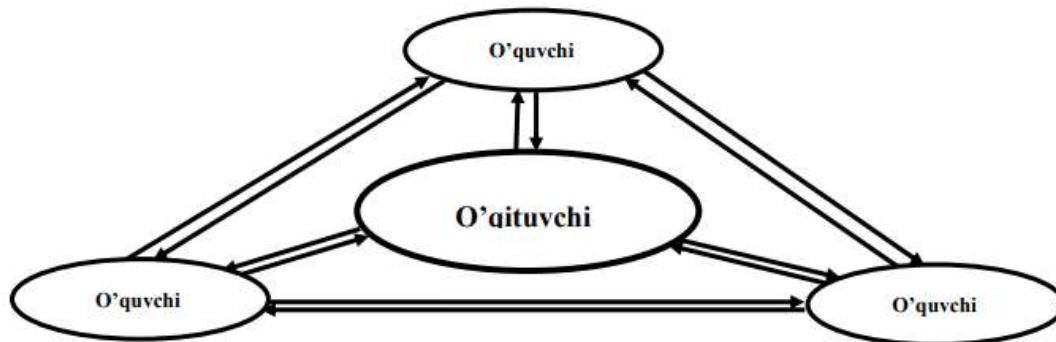
O'qituvchilar uchun muvaffaqiyat darajasini baholash oson.

O'qituvchilarda moslashuvchanlik uchun joy bor.

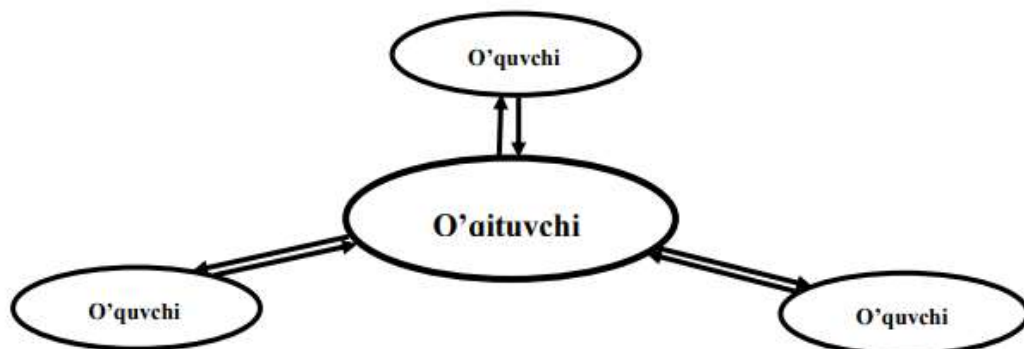
O'quv jarayoni yaxshilanadi va o'quvchilarning chiqishi maksimal darajada bo'ladi.

1-rasm. O'qitishning passiv metodi.

2-rasm. O'qitishning aktiv metodi.

3-rasm. O'qitishning interfaol metodi.

Sinfda interfaol ta'limni quyidagicha amalga oshirish mumkin. O'qituvchilar o'z darslarini interaktiv qilishda eng katta rol o'ynaydi. Talabalarni quyidagi usullar jalb qilish uchun interfaol o'qitish usullaridan foydalanish mumkin:

O'z-o'ziga o'zaro munosabat.

Amaliy interfaol o'qitish faoliyati talabalar mustaqil ravishda bajarishlari mumkin.

Masalan: Lego modellari, fikrlash uchun matematik o'yinlar, aqliy hujum xaritalari.

Talaba va talabaning o'zaro ta'siri

Talabalar juftlik yoki guruhlarda bajarishi mumkin bo'lgan interaktiv hamkorlik faoliyati.

Masalan: Guruh muhokamasi, chiqindilarni ovi, dala sayohatlari.

O'qituvchi va talabaning o'zaro munosabati.

O'qituvchilar va talabalar ishtirokidagi interfaol strategiyalar va tadbirlar.

Masalan: teskari sinf xonasi, interaktiv savol-javob, hikoya qilish.

Multimedia orqali o'zaro aloqa.

Bir nechta ommaviy axborot vositalarini o'z ichiga olgan tadbirlar. Talabalarni jalb qilish uchun EdTech vositalari, matn, tasvir, video va ovozdan foydalanish.

Masalan: O'quv filmlari, Interaktiv TV, Smartboard, Canva.

Buzz seanslari.

Bu o'qitishning qiziqarli interaktiv usuli hisoblanadi. Mashg'ulotlar guruhlari tuziladi: Har bir guruh muhokama qiladigan alohida mavzuga ega bo'lishi talab qilinadi. O'qituvchi tomonidan talabalarga maslahatlar beriladi. Ularga suhbatni boshqarishga yordam berish kerak. Har bir talaba o'z g'oyalari va fikrlarini bildirishi lozim. Talabalar guruhdagi boshqalardan o'rganishlari va yangi bilimlarni shakllantirishlari kerak.

Masalan: 2023-yilgi ta'lim sohasidagi islohotlar bo'yicha guruh muhokamasi. Talabalardan islohotlar taqsimoti, ijobiy va salbiy tomonlarini muhokama qilishni so'raladi. So'ng guruh rahbari xulosa qiladi.

Chiqish/kirish varaqlari.

Siz ushbu kartalarni o'quvchilaringizga dars o'tishdan oldin (kirish varaqlari) yoki keyin (chiqish sliplari) tarqatishingiz mumkin. O'qituvchilar reflektiv savollar berishadi. Talabalar darsdan yoki mavzudan nimani kutishadi? Ular nimani o'rganishadi? Ularga nima yoqmadi va hokazo. O'qituvchilar o'quvchilarning yozma javoblari asosida o'z ta'lim usullarini takomillashtirish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Rolning o'zgarishi.

O'qituvchilar va talabalar rol almashganda darslar qiziqarli bo'ladi. Talabalar o'qituvchilarning qiyinchiliklarini tushunishadi va o'qituvchilar talabalar bilan ochiq muloqot olib boradi. Bu interaktiv ta'lim, o'z-o'zini o'rganish va mas'uliyatli xatti-harakatlarni rag'batlantiradi.

Masalan: Talabalardan mavzu tayyorlashni va butun sinfni o'qitishni so'rang. Siz boshqa talabalar bilan o'tirib, ular kabi harakat qilasiz.

Icebreaker faoliyati.

Interaktiv Icebreaker faoliyati o'quvchilar bilan suhbatni boshlaydi va ularga qulaylik yaratadi. Bular sessiyaning birinchi kuni yoki yangi mavzuni o'rgatishdan oldin foydalanish juda yaxshi natija beradi. Icebreaker o'yinlari va interaktiv savollar talabalar va o'qituvchilar o'rtasidagi muloqotni kuchaytiradi.

Masalan: Topishmoqlar, Jenga bilan savollar va Pictionary (rasm).

O'ylab ko'ring – juftlashing – baham ko'ring.

Savol yoki muammo so'rang. Keyin o'quvchilaringizni juftlashtiring. Muammoni hal qilib, xulosa qilsinlar. Endi har biriga xulosani o'z so'zlari bilan taqdim etish imkoniyatini bering. Ushbu faoliyat interaktiv o'qitishning mukammal namunasidir: fikrlash qobiliyatlari + talabalarning o'zaro ta'siri + hamkorlik + muloqot.

Masalan: Matematik jumboq bering. Har bir juftlikni oldinga chaqiring. Hamkorlardan biri doskada jumboqni hal qiladi, ikkinchisi esa qolgan talabalarga yechim javobni tushuntiradi.

Xulosa.

Ta'lim texnologiyalari, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim va o'yinlar kabi zamonaviy tendentsiyalar sinflarni inqilobga tubdan yangilashga xizmat qiladi. O'qituvchilar o'quvchilarning eng yaxshi xususiyatlarini ko'rsatish uchun yangi o'qitish usullarini qo'llashlari kerak.

Interfaol o'qitish yondashuvi zamonaviy pedagogika, faol o'rganish va EdTech vositalarini birlashtiradi. Interfaol o'qitish usullarining afzalliklari juda ko'p. Siz o'qitishning interfaol strategiyalarini qo'llash orqali talabalarning maksimal faolligini va ishtirokini ta'minlashingiz mumkin. Aqliy hujum, shov-shuvli mashg'ulotlar, interfaol o'qitish o'yinlari va savol-javoblar interfaol o'qitish faoliyatiga misol bo'la oladi. Bundan tashqari, interaktiv darslarni o'tkazish uchun onlayn interaktiv o'qitish vositalari va ilovalaridan foydalanishingiz mumkin.

1. Azizxo'jaeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat.- T.:2003.-174 b.
2. O'zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh Assambleyasining 72-sessiyasidagi nutqi (Nyu-York shahri, 2017-yil 19-sentabr). ("Xalq so'zi", 2017-yil 20-sentabr, №189(6883).